

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

На съдията Т. Тодоров по к.д. № 18/98 г.

Забраната за съдебно обжалване на решенията на Комисията за защита на конкуренцията /КЗК/ по чл. 13, ал. 5, изр. посл. и чл. 27, ал. 3, изр. посл. от Закона за защита на конкуренцията /ЗЗК/ е противоконституционна.

Действително, разпоредбата на чл. 120, ал. 2 от Конституцията предвижда, че на обжалване подлежат всички административни актове, *“освен изрично посочените от закона”*. Тази разпоредба въвежда едно *изключение* от конституционния принцип за обжалваемост на всички административни актове. Въпросът, който възниква пред Конституционния съд е допустимо ли е изключението да се тълкува разширително и може ли то да измести правилото. Съдът следва да въведе ясни критерии, задължителни за законодателя, съобразно които да се определят границите на използване на изключението. То следва да се използва само и единствено когато са налице сериозни конституционноправни основания за това. Само такива основания могат да оправдаят ограничаването на конституционно установения принцип на обжалваемостта, който е необходим елемент от правото на защита.

По мое мнение съдът е длъжен да потърси и определи тези основания в Конституцията. В друго свое решение /по к.д. № 12/97 г./ съдът правилно е отбелязал, че при изключване на правото на обжалване *“Народното събрание е длъжно да се съобразява с основните конституционни принципи на правовата държава и защитата на основните човешки права. Възможността, предоставена на Народното събрание от чл. 120, ал. 2 in fine е изключение и следва да се тълкува и прилага ограничително. Характерът на това изключение задължава Народното събрание да се възползва от него само когато са налице достатъчно сериозни и основателни причини. Противното би означавало да се обезсмисли принципът на съдебното обжалване на административните актове. Ето защо Конституционният съд е компетентен да преценява във всеки конкретен случай, доколко законодателната целесъобразност се упражнява в конституционно установените граници”* /ДВ, бр. 110 от 1997 г./

Привеждам този цитат не просто защото тогава съм го предложил в решението като докладчик и съдът го е гласувал единодушно, а защото в него се съдържа основният методологически подход – съдът е компетентен да контролира законодателната целесъобразност в прилагането на изключението по чл. 120, ал. 2 от

Конституцията. За мен няма никакво съмнение, че правото на обжалване е основно конституционно субективно право, което принадлежи на всеки отделен гражданин и юридическо лице. Ограничаването на това право е допустимо само със закон и за да прецени неговата конституционосъобразност съдът е длъжен да анализира всеки конкретен случай и *посочи конституционните основания* за това. В цитираното решение за банките основанията са посочени ясно: защитата на обществения интерес и интересите на вложителите в банките; незаместимост на актовете по банков надзор от съдебни решения.

В решението по к.д. № 18/98 г. съдът се отклони от това разбиране. В решението на съда не е са анализирани решенията на КЗК по оспорените текстове и не са посочени *конкретните конституционни основания*, които оправдават прилагането на изключението. Съдът прибъгва към общи заклинания като “основни конституционни принципи на правовата държава и защитата на основни човешки права” без да посочва нито един конкретен принцип или основно право.

Ако съдът си беше направил труда да анализира оспорените разпоредби на КЗК, щеше да установи, че в тях се съдържат хипотези, при които увреждането /или възможността от увреждане/ засяга единствено търговските партньори в забраненото споразумение или концентрация. Липсва дори потенциално засягане на някакъв обществен интерес. В другата хипотеза, на засегнати потребители, кръгът на потребителите може да е толкова тесен, че да се свежда до едно юридическо лице.

Но докато увредените от забраненото споразумение или концентрация лица разполагат с необходимите гражданскоправни средства да защитят своите интереси – договорни или извъндоговорни, тъкмо срещу вредите, които могат да претърпят от едно неправилно решение на КЗК те нямат на практика никаква защита.

Отнемането на правото на обжалване с оспорените разпоредби на ЗЗК всъщност лишава гражданите и юридическите лица от право на защита срещу неправилни решения на КЗК и противоречи на основния принцип на обжалваемостта, установен в чл. 120, ал. 2 от Конституцията.

Тодор Тодоров